

JaKoleV

časopis
podkrkonošských
evanglíků
2022

MEDAILONKY SBORŮ

BIBLICKÁ ÚVAHA

VLAJKOVÉ AKCE NAŠICH SBORŮ

OTEVŘENÁ CÍRKEV

DIAKONIE

HISTORICKÉ OKÉNKO

KALENDÁRIUM

JakoLev

časopis
podkrkonošských
evangeliků

*Secesní evangelický kostel
v horské osadě Hořejší Herlíkovice
vystavěný roku 1904*

- 3 EDITORIAL**
- 4 MEDAILONKY SBORŮ**
Libštát, Křížlice, Jilemnice, Vrchlabí
- 8 BIBLICKÁ ÚVAHA**
Svatých obcování...
- 9 SPOLEČNÉ AKCE**
- 11 VLAJKOVÉ AKCE NAŠICH SBORŮ**
Vánoční film
Festival Libštátské pozdní léto
Bazar
Benefiční festival Zahrada
Křížlické Podletí
- 16 PARTNERSTVÍ SBORŮ**
Partnerství sboru v Křížlicích s norským sborem v Jølstru
- 18 ROZHOVOR**
s Libuší Prokúpkovou a Jaroslavem Kynčlem
- 20 EKUMENA**
Chlapská setkání
- 22 OTEVŘENÁ CÍRKEV**
Církev je pro všechny
- 26 DIAKONIE**
Spolupráce farního sboru ČCE a Diakonie ČCE
- 28 CONSONARE**
Historie a současnost vrchlabských trubačů
- 30 HISTORICKÉ OKÉNKO**
Setneme jim hlavy...
- 34 KALENDÁRIUM**
- 35 FARÁŘI A KONTAKTY**

JAKUB HÁLA

Vážený čtenáři,

z vlastní zkušenosti vím, že někteří lidé žijící v tomto kraji třeba už ani nevědí, že jejich předci byli zdejší evangelíci, nebo vůbec netuší, že v tomto místě jsou evangelické kostely. Chceme vás tedy tímto pozvat do prostoru, který zde po předcích přebíráme, držíme a rozvíjíme k budoucímu.

Otevíráme první číslo časopisu JaKoLeV. V akronymu JaKoLeV se skrývají počáteční písmena sborů, které zde, v tomto koutě Podkrkonoší, žijí společně. Jilemnice, Křížlice, Libštát a Vrchlabí – to jsou společenství křesťanů hlásící se svým životem k evangelické tradici. Žijeme na tomto místě pospolu, navštěvujeme se, víme o sobě, snažíme se spolupracovat a naše žití provázet – a jedním z počinů, který je toho důkazem, je právě i tento časopis. A ten má dvojí charakter:

Zprv je to jakési ohlédnutí za uplynulým rokem. Co všechno jsme zažili ať už jako samostatný sbor, nebo společně (jistě to ale není celkový výčet!). Je dobré se občas ohlédnout a zavzpomínat a třeba se i začít těšit na budoucí.

Zadruhé je tento časopis i pozvání. Pozvání pro někoho, komu se třeba dostane toto číslo do rukou a shledá, že to, co se mezi těmito lidmi odehrává, je pro něj zajímavé a chtěl by nahlédnout blíže.

Myslím, že všechna tato naše společenství se zde představují ve své tradiční i ne-tradiční formě. Každý sbor je něčím typický a nabízí něco originálního. A člověk, kterému by se zachtělo zakusit více, se určitě členem církve stát nemusí. Zveme prostě jen ke společnému nahlížení na svět. Ke společnému prožívání hodnot a životní cesty, kterou máme tak jako tak, každý jinou a specifickou – jedinečnou.

Tento časopis je tedy i jakousi pozvánkou pro ty, kdo „hledají“ směr svého životního putování. Třeba zjistit, že žijí na jednom místě s lidmi s cestou velmi podobnou. Třeba by chtěli jít kus cesty společně... a pak se třeba zase oddělit. Kdo ví?

V dnešní době je stále po duchovním životě hlad. Hlad ovšem není po instituci církve. Budiž – pro to mám svým způsobem pochopení. Každá cesta církve (konkrétní i církve obecně) dobrá nebyla. Přesto věřím, že převažují ty cesty dobré, nové, poučné, inspirované. Myslím, že se jako instituci v našich společenstvích moc nevnímáme.

Chcete-li tedy jít kus cesty společně, byť třeba jen formou čtení, jste zváni!

Libštát

PETR HUDEC

Libštátský evangelický sbor je spolu s evangelickým sborem v Křížlicích nejstarší v Podkrkonoší.

Hned po vydání Tolerančního patentu vznikl v roce 1782 v Libštátě sbor církve reformované a o několik desítek let později sbor církve luterské. Po roce 1918 oba sbory spojily v jeden sbor Českobratrské církve evangelické. Proto máme v Libštátě dva evangelické kostely. V současné době se však scházíme k bohoslužbám už jen v kostele původně reformovaném a luterský kostel využíváme ke koncertům a svatbám. Sbor vlastní ještě třetí kostelík na Spálově, původně luterský. Libštátští faráři spolu se staršovstvem sboru obstarávali až do konce druhé světové války velké území. Ke sboru patřil např. Jičín, Turnov, Jablonec nad Nisou, Liberec.

V současnosti ke sboru patří města Semily, Nová Paka, Lomnice s okolními vesnicemi. K bohoslužbám se ale všichni sjíždíme do našeho kostelíku v Libštátě. Sbor má cca sto členů, z toho 20 aktivních, ale také hodně příznivců z blízka i daleka. To, oč se snažíme, se dá stručně vyjádřit třemi řeckými slovy: kérygma – zvěstování Kristova evangelia, což se děje zvláště při nedělních bohoslužbách a při biblických hodinách pro dospělé i děti, koinónia – vytváření křesťanského společenství, které je založeno na vzájemné lásce, a diakonia – služba potřebným, což se děje především formou dobročinných sbírek. Farář sboru je připraven přijmout a vyslechnout lidi v nouzi, kteří o to požádají. Hledáme ovšem i další způsoby, jak trojí křesťanské poslání naplňovat. Rozumíme svému poslání tak, že přesahuje hranice našeho sboru. Naše setkávání jsou otevřená všem. Všichni jsou srdečně zváni. Pravidelně pořádáme bazary šatstva, jsme spolupořadatelé kulturního festivalu „Libštátské pozdní léto“. Protože farář nebydlí na faře, upravili jsme ji pro rekreace zájemců z různých církví. A tak zvláště o prázdninách se na bohoslužbách objevují noví lidé a společné sdílení u kávy po bohoslužbách je pestré a zajímavé. Z každé nové tváře na bohoslužbách máme obrovskou radost. Takže srdečně zveme.

Aktuální informace a pozvání najdete na sborových stránkách

www.libstat.evangelnet.cz

Křížlice

JIŘÍ WEINFURTER

Křížlický sbor patří mezi nejstarší sbory naší církve od doby tolerančního patentu.

Byl založen... jako sbor luterský. Stopa luterské tradice je dnes již patrná jen na vnitřním uspořádání kostela, který byl také postaven velmi záhy, slavnostně byl otevřen prvního ledna roku 1785. Ale jinak se luterský původ do života sboru již nijak nepromítá. Přesto je vědomí dlouhé historie sboru stále velmi živé. Víme, že navazujeme na svědectví předků před mnoha staletími a že nás toto jejich svědectví také zavazuje. Je to pro nás výzvou k vytrvalosti navzdory tomu, že zdaleka nejsme již tak velkým společenstvím, jak tomu bývalo ještě poměrně před nedávnem. Myslím, že součástí této tradice je i to, že při různých příležitostech, včetně nedělních bohoslužeb, přicházejí lidé z velmi širokého okolí. Tak tomu bylo i v počátcích sboru, i když se chodilo pěšky. Tak to je dodnes.

Často mě překvapí, kolik se nás v neděli i v tento covidový čas sejde. A mnohdy zdaleka ne všichni jsou členové sboru nebo i církve. A to je další rys našeho společenství, kterého si vážím. Otevřenost pro různost a rozmanitost. Býváme poměrně pestrým společenstvím. A někdy je to vidět, případně slyšet velmi výrazně. Například při bigbitových bohoslužbách, které připravuje mládež opravdu ze všech koutů naší společnosti. Ty bývají sice jen jednou za rok, ale myslím, že symbolicky dobře vyjadřují další rys našeho sboru. Že je pro nás důležité, aby dlouhá tradice sboru a především ještě starší a delší tradice biblické víry se stávala živou a oslovující i v současné době a současnému člověku. To se, doufáme, promítá jak do bohoslužeb, tak do dalších aktivit a setkání. Jak sborových (při biblických hodinách pro dospělé i děti, „Krkonošských hovorech“ (spolu s jilemnickými a vrchlabskými), setkáních trubačů „Consonere“), tak těch, která přesahují do života obce i širšího okolí. Pořádáme řadu koncertů – přes léto je to cyklus Tradice alternativy, ve spolupráci s obcí a místním SDH minifestival Křížlické podletí, tradiční a vlastně ekumenické vánočního pečení dobré vůle (přerušené v poslední dva roky kvůli protiepidemickým potřebám), dětské tábory, na které zdaleka nejedí jen děti členů našeho sboru.

Další informace a aktuální sdělení najdete na sborových webových stránkách

www.krizlice.evangel.cz

a také na sborovém Facebooku

www.facebook.com/sbor.cce.krizlice

Jilemnice

JAKUB HÁLA

Sbor v Jilemnici je „relativně“ mladý. V roce 1874 zde vznikla kazatelská stanice tolerančního luterského sboru v Křížlicích a v roce 1918 se jilemnická kazatelská stanice stala součástí evangelického sboru ve Valteřicích. Po válce se sbor osamostatnil.

V dnešní době se většina sborového života odehrává ve sborovém domě, jak říkáme – na faře. Těžištěm jsou samozřejmě pravidelné nedělní bohoslužby, které se konají i ve Valteřicích, které se staly kazatelskou stanicí jilemnického sboru. Na faře jsou i biblické hodiny, kde se zabýváme čtením a promyšlením biblické zvěsti a jednou měsíčně se scházíme s okolními sbory i k HOVORŮM, kde se snažíme téma Bible a víry sdílet více neformálně.

I když mají v dnešní době děti mnoho zájmů a kroužků, přesto v našem a okolních sborech je dost dětí na to, abychom se i s dětmi scházeli k přemýšlením nad biblickými příběhy (a ptali se s nimi, co přináší do dnešní doby) a o prázdninách připravili dětský tábor a dvakrát ročně i víkendovky.

Okolo sboru se pohybuje i docela početná skupina „chlapů“. Ti se schází jednou měsíčně k setkáním nad mužskou spiritualitou. Tato skupina je však ekumenická – tj. nejsou v ní pouze evangelíci, ale i katolíci a další denominace, stejně jako i chlapi hledající a nehlásící se k žádné církvi.

Snad lze říci, že se zde všichni cítí dobře, protože zde nachází tolerantní a pro každého otevřené společenství, které nemá problém jít s dobou. Každý zde může žít svůj příběh v iry v pokojné a radostné atmosféře.

Aktuální informace a pozvání najdete na sborových stránkách

www.jilemnice.evangelnet.cz

Vrchlabí

MICHAEL PFANN

Vrchlabský sbor je sice malý, zato živé společenství.

Scházíme se rádi. Přemýšlíme společně o životě, o světě, o Bohu, o Bibli a o tom, jaký to má všechno vztah. Hledáme, jak se projevuje víra v našem životě a také jak můžeme jako jednotlivci i jako společenství být dobrou součástí společnosti a světa. Právě v dobách, jako je ta současná koronavirová, jsme vděční, že patříme do společenství církve, které se vzájemně podrží a které má naději.

Scházíme se pravidelně v neděli k bohoslužbám a v týdnu k setkání dětí, dospělých i nejstarších v našem sborovém domě ve Vrchlabí „vedle „Partyzána“. Podnikáme také společné výlety, víkendové pobyty, dětské tábory i víkendovky. Lidé se rodí, berou i umírají, a tak slavíme křty i svatby a loučíme se při pohřbech. Také společně přikládáme ruce k práci na našem sborovém domě. Pořádáme i akce, na nichž se setkává širší veřejnost, jako třeba benefiční festival Zahrada se spoustou hudby, divadla a zábavy.

Ostatně každý den se spousta dětí i dospělých setkává na hřišti na naší Otevřené farní zahradě. Tu spravuje spolek Tamar, navázaný na sbor. Na zahradě také provádí unikátní zahradní terapii místní středisko Diakonie Světlo. S ním úzce spolupracujeme i na mnoha dalších aktivitách. Na životě místní vrchlabské a širší komunity se podílíme ve spolupráci s místními neziskovkami a dalšími aktivními lidmi.

Jsme rádi, když se lidi sejdou a jsou spolu rádi. Věříme, že to není jen tak.

Aktuální informace a pozvání najdete na sborových stránkách

www.vrchlabi.evangnet.cz a také na sborovém facebooku.

Svatých obcování... aneb Kdo tomu, hrome, rozumí?

V jednom ze zásadních textů křesťanského vyznání se objevuje i konstatování, že věříme ve „svatých obcování“. Jaký to zaprášený archaismus! Nesrozumitelné, matoucí, zavádějící...a přesto podstatné.

Když se ptám mladých lidí, kterým slovům z Vyznání víry (odtamtud to totiž pochází) nerozumí, zaručeně je toto sousloví jedno z těch, které oči současného člověka číst neumí. Číst co je za těmi slovy, co se za nimi skrývá.

Mluvit a psát by se o tom dalo dlouho a ještě déle by se o tom dalo diskutovat. Nabízím tedy jen krátkou úvahu, jak tato slova vnímat a jak je prožívat.

Věříme, že jsme svatí? No... určitě nikdo z nás není žádný svatoušek. Ale svatý, to znamená něco jiného. Troufám si to slovo představovat pro dnešní svět jako „jedinečnost, výjimečnost“. Svatá věc (kniha, slovo, čas...) je jiná, je nevšední. Není určena pro běžné užívání. Zachází se s ní zkrátka s trochu větším citem a vnímáním. A v čem jsou křesťané tak trochu jiní? Tak trochu svatí? Možná právě v tom, že svět vnímáme jako dar a že svět se všemi jeho krásami a radostmi, i s tíživými věcmi bereme a vnímáme tak trochu jinak. Ne ani tak podle sebe, podle toho, jak bychom chtěli a potřebovali, ale vždy s ohledem na to, jak to navrhuje Bůh. Bůh – chcete-li ten/to, co nás přesahuje.

Co je pak ale to obcování těchto svatých? Dětem to vysvětluji na slově „obec“. Kdo žije v obci, tvoří společenství té obce, podílí se na rozmanitosti i kvalitě toho shluku lidí, a tedy – obcuje. Tvoří onu obec a tím i společnost. Nikdo není solitér! Každý se podílí na něčem organickém, co hraje barvami a mění se, někdy roste, někdy se menší. A dokonce – podílíme se na něčem, co bylo v minulosti a co třeba budovali naši otcové a dědové, držíme to v současnosti ve svých rukách a předáváme to svým dětem a svým přátelům, kteří to ponесou dál. Ponесou tu „jinakost“, tu jedinečnost vnímání světa. Jedno velké sdílení v prostoru (napříč celým světem) a v čase (básnický řečeno – od věků na věky).

Tento časopis je snad také jakýmsi projevem svatých obcování v tomto čase a na tomto místě. Ale současně jsme si přeci jen vědomi toho, že nejsme ničím více (či méně) než všichni ti, kdo k tomuto sdílení patří – napříč věky a místy. A to je báječný prostor pro inspiraci. Společenství je místem, kde mi druhý může ukázat, čemu on v životě dává přednost, na co dává důraz. Jak život drží on, jak ho vychutnává a co považuje za důležité a nosné. Ukazuje nám to, že víra je barevný, dynamický projev – nikdo ji nemáme stejnou, ač je směřující jedním (stejným) směrem.

A proto je společenství, obcování, důležité. Abychom „nezatvrdli“ ve své víře, ale měli

i pochopení pro víru druhých a třeba se v ní i inspirovali a nechali se jí obohatit a posunout dál.

A kde je v tomto společenství Bůh? Mezi námi (Matouš 18,20: „*Neboť kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já uprostřed nich.*“). Uprostřed, mezi. V tom, co se mezi námi odehrává.

V tom je krása, podstata, síla i naděje společenství.

SPOLEČNÉ AKCE

Potřetí společně na Horském domově

JAKUB KAŠPAR

Stalo se v našem krkonošském evangelickém čtyřsboří už takovou pěknou tradicí vyrazit společně na jeden květnový víkend na Horský domov v Herlíkovicích. I letos někteří přijeli na celou dobu, od pátku až do neděle, někteří jen na část společného programu, ale potkalo se nás nakonec dobře ke stovece.

Páteční večer jsme tentokrát věnovali společné debatě o budoucnosti našich tří sborů, zarámované odlukou církvi od státu – a tedy mnohem vyššími nároky na to, abychom si na všechny své náklady vybrali peníze mezi sebou. Debatu uvedl a moderoval Petr Štulc, který na toto téma publikoval seriál výborných článků v měsíčníku Český bratr.

Nejvýznamnější téma debaty, které bude rezonovat i v dalších měsících a letech, jsou nepochybně odvody do personálního fondu, které během pár let vzrostou až nad půlmilion korun na každý sbor, který bude chtít mít vlastního faráře nebo farářku. Zatím se zdá, že nálada v Křížlicích, Jilemnicích, Libštátu i Vrchlabí je „bojovná“, tedy že se chceme o takovou míru obětavosti pokusit, aby v Krkonoších nadále mohla zůstat tři obsazená farářská místa.

Ve všech krkonošských sborech si nicméně uvědomujeme, že úspěšní v tomto ohledu být také nemusíme, a i proto chceme v maximální možné míře zintenzivnit mezsborovou spolupráci, bez ohledu na hranice seniorátů, které administrativně oddělují Křížlice, Libštát a Jilemnice v libereckém seniorátu od Vrchlabí v seniorátu Královéhradeckém. Jedním z nových způsobů, na kterých jsme se domluvili právě v Herlíkovicích, je i tento časopis, na podzim také proběhla společná víkendovka pro děti a mládež našich sborů.

Pokračovat budou letní tábory, začaly se konat každoměsíční Hovory, kde se nás scházejí desítky ke společné debatě. Chystáme více společných výletů i společná jednání staršovstev.

V sobotu ráno jsme posnídali a vyrazili na výlet horskou přírodou. Po stopách dávných dělníků jsme se vydali do údolí Labe v Dolních Herlíkovicích, abychom hned zase začali stoupat úbočím Žalého na cyklotrasu, kterou jsme došli až na Rovinka, kde jsme nemohli vynechat pauzu na občerstvení. Největší úspěch měly bezesporu „kornouty Rovinka“ s bramborovými hranolky, balenými v kornoutu z „novin“. Krásným bukovým lesem jsme pak seběhli do budní enklávy Čerstvá Voda a přes dno labského údolí se přehoupili k dřevěné zvoničce ve Volském Dole. A odamtud zase pěkně úbočím Struhadel až na Horský domov. Podvečer nám záramoval David Lacina povídáním o své práci s kolegou Jindřichem Chlapkem na ochraně přírody až

v daleké Arménii, kde oba působí jako twinneři, tedy odborní poradci, vyslaní Evropskou komisí v rámci tzv. Východního partnerství Evropské unie.

Nedělní dopoledne patřilo především vydařeným bohoslužbám v takřka plném horském kostele, který máme opravdu moc rádi.

Tak zase za rok na společném víkendu!

Vánoční film

JAKUB HÁLA

Náš jilemnický sbor prožívá během roku různá setkání – tradičnější či nová. O těch (faretrade snídaně, blešáky atp.) se bude psát možná příště. Chtěl bych v tomto článku psát o něčem, co se v našem sboru stalo snad takovou malou „z nouze ctností“.

Od doby kdy vypukla pandemie, se náš sbor musel potýkat s problémem, jak zajistit vánoční divadlo dětí. To je věc velmi tradiční, po léta, snad i po generace se v evangelických kostelích na vánoce hraje divadlo. Tedy děti ho hrají. Děti jsou ty, které o Vánocích zvěstují vánoční evangelium, ať už vážně, či humorně – obě varianty jsme již zažili.

V říjnu bývalo obvyklé, že děti už měly doma scénáře divadelní hry, kterou se musely, jako správní herci, doma naučit. Každý měl svoji roli a na biblických hodinách jsme nacvičovali scény – jak je zahrát, co a kdy říci... nacvičovaly se i písně s kytarou.

To by bylo docela snadné, kdyby v Jilemnici a Křížlicích nebyla tradice, že tuto vánoční hru hrají děti společně. Jilemničtí i Křížličtí. A do toho ještě děti z kazatelské stanice ve Valteřicích. Nacvičovalo se tedy vždy v každém sboru zvlášť a v celku jsme hru vždy viděli až na generálce. Všichni pak trnuli, zda se tento počín podaří zahrát bezchybně na premiéře o čtvrté adventní neděli v Jilemnici a pak na Štědrý den ve Valteřicích a (po zběsilém přejezdu rodičů, herců i mnohdy kuriózních rekvizit) poté i v Křížlicích.

Pak ale přišel covid. Co s tím? Najednou bylo těžké i cvičit s dětmi ve skupinkách. Každou chvíli nějaká karanténa, lockdown... Bylo potřeba postavit se k situaci čelem. Rozhodli jsme se natočit vánoční film!

S filmem totiž odpadá většina zkoušek. Děti se mohou učit text v kratších úsecích, protože se točí po jednotlivých scénách a nepodařený záběr se jednoduše... smaže. To, co u divadla není možné, film poskytuje.

Práce to byla i přesto naprosto odlišná od té dosavadní. Museli jsme se narychlo sehnat foťák a stativ, museli jsme se naučit je obsluhovat. Jezdil jsem pak po jednotlivých hercích a točil s nimi jejich záběry vymyšlené tak, aby se herci nemuseli potkat, a přitom to pak sestříhané vypadalo, že jsou na „jednom place“ pospolu.

Zajímavou zkušeností bylo také to, že když jsme měli natočenou většinu scén, zjistili jsme, že zvuk vůbec není použitelný (Z foťáku zvuk pustit nešel – byl to němý film. Až v počítači se vše projevilo.). Scény točené venku byly zašuměné poryvy větru, v některých scénách se kolem biblických postav prohnal hlasitý traktor... Nedalo se nic dělat, museli jsme se naučit i postsynchrony – dodatečné nadabování filmu. Většina venkovních scén byla tedy nakonec „předabována“ v klidu hereckých domovů.

Třetí a poslední fáze – stříh, zvuk, efekty. Tato fáze se ukázala jako technicky nejnáročnější. Hodiny práce zahltily daty počítač jednoho z členů sboru.

I v roce 2021 jsme to zvládli. Bylo to sice náročné a některé scény se musely několikrát přetáčet, ale výsledek stojí za to! Děti ze sborů v Křížlicích, Valteřicích a Jilemnici jsou najednou filmové hvězdy a některé (myslím si) by mohly mít vrátka na FAMU či DAMU otevřená.

Závěrem – rozhodli jsme se točit filmy, aby byla jistota, že se představení na bohoslužbách uskuteční. Po letošní premiéře filmu mi bratr, který film sestříhal, říkal: „No, jediné, čeho jsem se bál, bylo, že vypadne proud...“.

Tak to jsme ještě nedomysleli...

Festival Libštátské pozdní léto

PETR HUDEC

Od roku 2002 pořádá městys Libštát spolu s naším sborem kulturní festival Libštátské pozdní léto.

Impulesem byla snaha získat prostředky na opravu luterského kostela Na Hořením Konci v Libštátě, a tak jej zachránit před devastací, což se skutečně během let podařilo. Tím začala pěkná tradice, festival se koná každoročně od srpna do listopadu s pestrým programem (koncerty, divadla, výstavy). V roce 2022 proběhne 20. ročník. Hlavním organizátorem je bratr Jaroslav Vávra ze Semil. Pozvání zveřejňujeme na webových stránkách sboru.

Koncert Spirituál kvintetu v roce 2018 v Libštátě

Bazar

Od roku 2015 pořádáme každoročně před adventem velký bazar věcí dovezených z Německa.

Městys Libštát nám půjčuje na tuto akci kulturní dům. Pořádáním bazaru jsme se dostali do většího povědomí obyvatel Libštátu, pomáhají při něm dobrovolníci nejen ze sboru, ale i z obce. Nakoupit přichází i několik stovek lidí z celého okolí, hlavně ze sociálně slabších vrstev. Výtěžek bazarů (50–90 tisíc Kč) rozdělujeme zčásti na opravy sborových budov, zčásti na humanitární účely. Do roku 2016 v rámci tzv. „kmetrovství na dálku“ sbor podporoval děvčátko v Indii a posílal peníze na její školné. Když tato pomoc byla ukončena, protože Sutharan dokončila školní docházku, rozhodli jsme se podporovat projekt manželů Lenky a Wolfganga Schmidt „Škola v buši v Kongu“.

Benefiční festival Zahrada

MICHAL PFANN

Když se dají lidi dohromady a něco dobrého se podaří – to je příběh benefičního festivalu Zahrada.

Prvně se měl konat v září 2020, pak v červnu 2021, ale znáte to – covid. Ale nevzdali jsme to, a co jsme před rokem zabalili, jsme po roce zase vybalili a 18. a 19. září lidi přišli.

Benefiční festival se konal na zahradě. Jak taky jinak. Byla to Otevřená farní zahrada ve Vrchlabí, která se postupně stává také terapeutickou zahradou. Je to místo, kde si vrchlabský evangelický sbor podává ruce se spolkem Tamar a s místní Diakonií. Sboru zahrada patří a je rád, že ji mohl již dříve otevřít dalším partnerům, kteří zahradě dodávají život. Ze sboru vzešlý zapsaný spolek Tamar už před lety celý zaneřádný prostor zkulivoval, postavil krásné dětské hřiště a altán. Vytvořil zahradu, kde se lidé z města, zvláště s dětmi, rádi a hojně schází. Před rokem se přidala i místní Diakonie a druhou část zahrady začala upravovat tak, aby mohla sloužit pro tzv. zahradní terapii. Tu tady místní Diakonie provozuje se svými klienty. Při zahradnických pracích nad vyvýšenými i těmi běžnými záhony se tu trénují v pracovních návycích všeho druhu a taky posilují svoje kompetence pro samostatný život ve společnosti dalších lidí. Jeden by nevěřil, co všechno se s rukama od hlíny můžete naučit. Tak nám ta naše zahrada kvete, roste a šumí lidskými hlasy i dětským křikem.

Právě tady se konal benefiční festival. Jeho výtěžek šel právě na rozvoj terapeutické zahrady, zejména na přestavbu altánu. V současnosti se rozbíhají jeho úpravy k tomu, aby byl multifunkčním domkem, ve kterém je možné uskladnit zahradní náčiní, zavřít vrata a v teple zpracovávat plody zahrady nebo si prostě povídat. Anebo ty dveře otevřít, připravit podium, postavit na něj kapelu, zpívat, hrát a tancovat.

A to se právě dělo 18. září. Zahrada se otevřela a zaplnila lidmi. Starými, mladými i dětmi. Z Vrchlábí, od Jilemnice, z Prahy i odjinud. Bylo veselo a byl program: Abychom se ten den rozehřáli, naučili jsme se krátce po poledni, jak správně zasadit strom. A pak už začala kultura. Na stoličky v trávě před podiem se rozsadily děti a sledovaly turnovské divadlo Čmukaři. Hudební produkci vykopli Acoustic front, taková vrchlabská Nirvana. Zvesela navázala Tlupa tlap, taky tady od nás z okolí. Co se týče zvukové hladiny, šlo to opačně, než bývá zvykem. Začali jsme nahlas, a postupně jsme ubírali na hlasitosti. Ale ne na emocích. Něco něco – tak se tahle pražská kapela jmenuje – svou atmosférickou kombinací živých nástrojů, elektroniky a zpěvu z hloubky tahá ta správná slova, které v sobě ukrývají nejisté nálady přechodu z dospělosti rané do té samostatné. Není divu, že lámou hitparády alternativních radií. Žijící legendy české kytarové scény, ústečtí Houpací koně, zakončovaly večer melancholicky. Jednak proto, že to byl jejich předposlední koncert vůbec, jednak proto, že v téhle své situaci hráli v omezené sestavě, bez basy a bicích, které nadělají nejvíc rámusu. Tohle až folkařské složení s kytarami a klávesami ale vůbec neubíralo na naléhavosti Imlafova zpěvu. I s pár nástroji poznáte, když má někdo odehráno i odžito.

Tohle se od odpoledne až do noci dělo na podiu. Svoje si ale našli i ti, kteří víc než kulturu hledali setkání s dalšími lidmi. Zahrada byla lemována stánky se skvělým jídlem (masitým i veganským) – od Klineckých z herlíkovického Horského domova a od mistra grilu Dana Jerie – a taky s pitím, kávou a koláči. Takže bylo k čemu si sednout a rozprávět. Děti mezi tím mohly vyrábět krasohledy a navlékat korálky s janskolázeňskou výtvarnou dílnou Bosorka.

Během festivalu jsme také odstartovali ceny Modrej život. Jde o ocenění pro lidi, organizace a aktivity na ose Jilemnice, Vrchlábí a Hostinné. Modrej život oceňuje lidi a aktivity v neziskovém prostoru a komunitním životě, kteří a které dělají něco dobrého pro druhé lidi, společenství a životní prostředí. Můžete někoho nominovat do příštího ročníku.

Tohle všechno bylo krásné. Ale nic z toho by nebylo, kdyby se lidi nedali dohromady. Celý festival stál na práci naděnců a dobrovolníků. Společně jej organizovali tyto tři: vrchlabský evangelický sbor, místní Diakonie ČCE a spolek Tamar. K nim se ale přidala velká spousta dobrovolníků ze všech stran – skauti z Vrchlábí a Hostinného, staří známí ze spolku Na dvoře, mládež z Tensingu, místní aktivisti, rodiny a kamarádi organizátorů a další. Díky téhle partě byla na festivalu atmosféra tak dobrá, že si ji opakovaně pochvalovali nejen účastníci, ale i účinkující.

A aby to všechno na zahradě bylo pod dobrou střechou, zakončili jsme v neděli dopoledne festival bohoslužbami pod širým nebem a s dýní a rajčetem v rukou poděkovali za všechny ty dary.

P.S.: Příští rok dorazte na festival taky! Už nám účast potvrdila cenami Anděl ověčena, našlápnutá kytarovka The Atavists. Takže 28. a 29. května 2022 na Zahradě!

Křížlické podletí

DANKA HOLCOVÁ

Každý rok se během léta v okolních obcích pořádají různé akce, dětské dny, poutě, posezení, koncerty. Člověk neví, na kterou akci se dřív vydat.

Vyvrcholením těchto akcí je již pošesté naše Křížlické podletí, které se koná vždy na sklonku léta, což má i ve svém názvu. Stále více získává na oblibě jak u dospělých, tak u dětí. Místní vesnička Křížlice je posazená na krásném místě, obklopená krkonošskými horami. Evangelický kostelík, u kterého se celá akce koná, tvoří krásnou dominantu celého Podletí. Přijdou celé rodiny, sousedé, přátelé, ale i úplně noví, neznámí lidé, kteří se chtějí pobavit, sejít se sousedy a podpořit cíl celé akce.

Místní krajové speciality se prodávají v malých stáncích, všelijaké dobroty, výrobky doma vyrobené a své zboží přijdou nabídnout i prodejci se svým specifickým zbožím. Velké oblibě se těší stánky s tak zvanou veteší, která je sesbírána od všech dobrovolných dárců- vše co doma nebude chybět. A nechybí ani kultura. Přijedou pozvaní účinkující, kteří návštěvníky pobaví svými hudebními křecemi a popřípadě zpěvem. Nechybí ani ochotníci, kteří pobaví svou hrou, či zábava pro děti, dřevěné kolotoče, houpačky, či balíky ze sena i dílničky, aby se ti nejmenší nenudily...

A co je na celé akci podstatné? Výtěžek jde vždy na dobročinný účel. Třeba letos na střechu evangelického kostela v Křížlicích. Jaký má smysl celá tato akce? Je nám tam dobře. Tvoříme společenství, i když máme rozdílné vyznání, názory, myšlenky. Jdeme podpořit tuto akci, radovat se a načerpat energii.

Partnerství sboru v Křížlicích s norským sborem v Jølstru

JIŘÍ WEINFURTER

Kdyby se mě někdo před pěti lety zeptal, jestli bychom neměli uvažovat o partnerství s nějakým sborem v zahraničí, určitě bych to nepovažoval za dobrý nápad.

Přesto jsme na jaře minulého roku uzavřeli partnerství s luterským sborem v téměř 2 000 km vzdáleném venkovském sboru, rozprostírajícím se na břehu velkého jezera Jølstravatnet. V devadesátých letech jsem se podílel na koordinaci partnerství našich sborů se sbory v Nizozemí. A viděl jsem, jak je to náročné. Bez vzájemných a pravidelných návštěv, s nutností neustále překonávat jazykovou i kulturní bariéru a také s velmi omezeným počtem členů sboru, kteří by se na těchto aktivitách byli ochotni spolupodílet. O této možnosti jsem začal uvažovat, když jsme začátkem roku zpracovávali žádost o dotaci u Norských fondů. A jednou ze žádaných položek bylo také navázání partnerství s nějakou organizací v některé z dvorských zemí, tedy v Norsku, Islandu nebo Lichtenštejnsku. Variant se nabízelo víc. Například kontakt s nějakým včelařským spolkem vzhledem

k tomu, že právě v Křížlicích byl založen první včelařský spolek v Krkonoších a že jedním ze zakládajících členů byl i místní farář Bohdan Kutlík.

Mnohem větší logiku jsem ale viděl v možnosti najít nějaký sbor, se kterým bychom mohli navázat vzájemné kontakty bez ohledu na jakýkoli nadační fond. A protože několik našich farářů studovalo v Norsku, zkusil jsem se u některých poptat, jestli by neznali nějakého bývalého spolužáka, kterého bych mohl s tímto nápadem oslovit. A jeden tip jsem dostal. Právě v Jølstru. Na své počáteční pochybnosti jsem úplně zapomněl, když jsem si našel webové stránky tohoto sboru. V první chvíli jsem nevěřil svým očím. Jako by tam

daleko na severu, v zemi nesčetných jezer a fjordů, vyrostlo jakési dvojče našeho kostela. Navíc v podstatě ve zcela stejné době. Náš kostel byl slavnostně otevřen 1. ledna 1785 a kostel v Jølstru o deset let později. S ohledem na dlouhé dějiny církve to vypadá, jako by to opravdu byla dvojčata. A když jsem dostal velmi laskavý a vstřícný dopis od tamní farářky Silje Sørebo, tak jsem neváhal.

Sbor je to evangelický, přesněji luterský, venkovský a diasporní – zahrnuje obce v širokém okolí, s velmi dlouhou historií. V tom jsou si naše sbory podobné. V Norsku sice církev již není od roku 1967 oficiálně státní, přesto je stále státem financovaná a většina obyvatel Jølstru jsou členové církve. Dodnes každoročně projde konfirmační přípravou a konfirmací kolem čtyřiceti dětí. Pravidelná účast mladé generace na životě sboru ale není takovou samozřejmostí. Sbory se snaží pro mladé lidi organizovat různé zvláštní programy, včetně bohoslužeb speciálně připravených pro určité generační skupiny. A běžné nedělní bohoslužby navštěvují spíše starší členové sboru.

Zatím si se sestrou farářkou Silje Sørebo především dopisujeme. Na podzim minulého roku jsme měli také „společné“ bohoslužby – kázali jsme na stejné biblické texty, měli

jsme stejné modlitby a myslíme na sebe a na naše sbory i v přímlybných modlitbách. V současné době je sestra farářka na mateřské dovolené, tak se tempo naší komunikace poněkud zvolnilo. To se doufám změní začátkem příštího roku, kdy opět nastoupí do sborové služby.

Jak jsem na začátku napsal, je to odvážný pokus se spoustou překážek. Vnímám to ale také jako výzvu, která by mohla být užitečná pro nás pro všechny, a určitě přivítám jakoukoli inspiraci i nabídku spolupráce, která nemusí být omezená jen na náš křížlický sbor.

Stejné otázky, dva různí lidé. Jeden, který v církvi prožil celý život, jeden, který má zkušenost (relativně) čerstvou.

V tomto čísle Libuše Prokúpková a Jaroslav Kynčl.

- 1 Jak jste se do sboru či církve dostal/dostala?**
- 2 Co vnímáte jako největší změnu za dobu působení ve sboru?**
- 3 Co vidíte jako největší výzvu pro církev?**
- 4 Způsobilo vám hlášení se k církvi někdy nějaké těžkosti?**
- 5 Pomohla vám víra v životě?**
- 6 Co by měla předávat církev do života?**

Libuše Prokúpková

- 1** Moje maminka byla z rodiny silně evangelické. Jako dítě patřila do křížlického sboru. Po provdání se stala členkou jilemnického sboru. Já jsem byla v Jilemnici pokřtěna, konfirmována a zde jsem měla také svatební obřad (předtím ovšem také na MNV). Sborová shromáždění jsem navštěvovala, stala se po mamince členkou staršovstva, kde ještě stále jsem.
- 2** Vnímám úbytek členů ve sboru a malé zapojení mladých lidí. Jako kladnou věc vidím, že po listopadu 1989 došlo k oživení sborového života mnoha aktivitami a setkáváními, které se dříve nemohly konat.
- 3** Získávat mladé lidi.
- 4** Při mém povolání dětské sestry mi hlášení k církvi nebylo nikdy překážkou.
- 5** Víra mi pomohla několikrát, ale nejvíce mě podržela v roce 1970, upínala jsem se k víře v Boha, můj muž byl ve výkonu trestu jako politický vězeň. Já tehdy zůstala se dvěma dětmi dva roky sama, i když za podpory rodiny a členů sboru.
- 6** Církev a víra člověka posiluje, uklidňuje a pomáhá v náročných obdobích. V církvi člověk prožívá pěkné vztahy a radosti.

Jaroslav Kynčl

- 1** Jak jsem se do církve dostal? Kdysi se mi stala taková zajímavá příhoda, která se pak mnohokrát ukázala jako předobraz celého mého života, častokrát si na ni vzpomenu... jel jsem do práce na kole, během dne se zásadně ochladilo... neměl jsem rukavice, tedy jsem si na ruce navlékl alespoň pracovní ponožky... cestou domů na polní cestě, v krásném místě, na zemi ležely fungl nové pěkné, rozložené pracovní rukavice... nemůžu si pomoci – jako by s nebe spadly... a tak nějak to bylo i s mým příchodem do církve... detaily už tak zajímavé nejsou. :-)
- 2** Jelikož jsem ve sboru jen několik roků, tak moc změn nevidím... snad jen jednu – způsob výběru sbírky během bohoslužby... ta se mi, bohužel, zdá jako změna k horšímu... myslím, že docela ruší, a taky mi není blízké pokládání peněz na stůl Páně... ač je to jen symbol... připadá mi, že Pánu bychom měli dávat úplně jiné věci...
- 3** Jako výzvu bych viděl pokoru, upřímnost – třeba ve spolupráci s ostatními církvemi, abychom s ostatními neměli snahu soutěžit... otevřenost vůči lidem mimo církev... otevřenost, ne agitaci... neuzavírání se sami mezi sebe, to by byla, myslím, škoda... angažovanost, obecně, nejen řeči, ale i skutky...
- 4** Ne, nezpůsobilo... možná nějaký pošklebek, ale ten já neberu vážně... myslím, že přihlášení se k víře přináší naopak sílu... jak je psáno „Když je Bůh s námi (a dodal bych – a my s Ním), kdo je proti nám...“ ovšem žiju v lehké době, dovedu si představit, že někomu jinému jinde a jindy to těžkosti přivést může... ovšem i tady tuším, že spíš dodá odvahu a sílu...
- 5** Rozhodně! Víra mi dává do života radost a klid... ujištění, že všechno je tak, jak má být... přes všechny průšvihy... za víru jsem opravdu vděčný...
- 6** Hm... to je těžká otázka. Myslím, že vztah. Ale nerad bych to mým nedokonalým popisem znesvětil. To je něco, co neumím popsat, abych tomu neublížil. A taky určitě ujištění o Boží náklonnosti. Myslím, že pro církev je tohle ten nejdůležitější úkol.

Chlapská setkání

MARTIN ČADAN

Jsme muži a věříme, že život má smysl. Podporujeme se společně v jeho hledání a naplňování. Když chci vysvětlit, co na setkání děláme, tak říkám: „Je to něco mezi kostelem a hospodou – v kostele si nepokecáš, v hospodě se nepomodlíš.“

Citace textu z dokumentu chlapských skupin

Potřeba sdílené spirituality (i té mužské)

Každý z nás zažil ve svém životě zvláštní stav mysli, ve kterém se ocitl po nějaké významné, velmi často emočně dramatické události. Významnou zkušenost, která se vymykala běžně žité realitě. Mohlo jít o narození dítěte, vážnou nemoc, smrt blízkého člověka anebo pozorování noční hvězdné oblohy, šumění větví při poryvu větru, poslech hudby... V tu chvíli jsme vytrženi ze sebe, cítíme, že zde na tomto světě věci kolem nás nejsou samy od sebe, a vnímáme úžasnou láskyplnou moc někoho, kdo se nám v těchto zázračích takto odhaluje za oponou každodennosti.

Jako křesťané jej nazýváme dobrý Bůh, Hospodin, kterému důvěrně říkáme Otec. Otec, který je natolik moudrý, že nám předkládá své dílo nejen ve stvoření, ale zejména ve zjevení Slově, obsaženém v Bibli. Jelikož nás Bůh obdaroval rozumem a my jsme povoláni a povinni jej při objeovávání Boha používat (což bývá pro mnohé občas překvapením), vede cesta přes studium Písma, poslech přednášek a jiné individuální aktivity. Nedílnou součástí je pak sdílení vlastních bytostných zkušeností s našimi soupevníky na cestě, společné hledání odpovědí na otázky, které považujeme za naléhavé.

Na přednášce odvážného mořeplavce, lodostopaře, mě mimo krásných scenérií oceánu a exotických dálek zaujala jedna zajímavá zkušenost tohoto cestovatele. Dospěl k závěru, že pro normálního člověka není možné strávit více jak rok o samotě. Při dalekých cestách cestovateli na lodi chybí nejvíce možnost „sdílení se“ s jinými lidmi.

Člověk při běžných obstarávkách každodenního života nachází velmi málo prostoru, který by byl vyhrazený pro ztišení mysli. Rovněž tak v tématech běžných lidských rozhovorů ať už v zaměstnání, s přáteli, či v rodině je složité vytrhnout se z běžných konverzačních schémat, zahrnujících zajištění denního živobytí, tipy na dovolenou, covidová omezení, politické preference...

Jak to začalo

Před více jak deseti lety vznikla mezi přistěhovalci z různých koutů republiky, kteří se ocitli v Krkonoších bez historických kořenů svých předků, potřeba setkávat se a sdílet se. Nebylo vůbec cílem se konfesně vymezit a nikoho ani nenapadlo stanovovat pravidla. A tak se

náhodně u jednoho stolu sešli evangelík, katolík, český bratr, hledající, pochybující... všichni však se stejnou potřebou porozumět darům, které nám jsou v našich životech Hospodinem předkládány, a otevřít se v bezpečném prostoru mužského společenství.

Sdílení se v bezpečném prostoru

Je často velmi těžké najít odvahu ke sdílení se o vlastních niterných věcech. Zejména muži nemají vždy potřebu otevírat se světu, neboť otevření duše často znamená odhalení svých zranění. Je tedy nejvýš nutné budovat a ctít prostor, ve kterém se cítíme bezpečně, kde nás okolí přijímá takové, jací jsme.

Zpočátku živelná setkání obsahovala vždy podtext hledání cesty, náznaky snahy o sebevýchovu pomocí reflexe sdílených záblesků (snad) moudrosti, získané zkušeností života. S odstupem času mám za to, že je na nás, zúčastněných chlapcích, postřehnutelné určité společné zrání. A pro mě osobně je významná i možnost čerpat z mužské/chlapské energie bratrů, kteří vnímají svět podobnými očima. Jsem vděčný za tento zážitek „církve zdola“, je v něm nepopíratelně přítomna ekumena a autenticita.

Setkání dostávala postupně pevný řád, který je blízký mužskému vnímání. Úvodní společný zpěv (Hava Nagila doporučuji), společné čtení Písma, sdílení se, rozhovor, modlitba, pak i pivo v nedaleké hospodě. Je dobré podpořit chlapy, aby mluvili o svých pocitech, místo aby přednášeli, kázali, vyjadřovali názory a myšlenky o věcech tam venku.

Stále musíme mít na paměti, že duch setkání je jinde než ve snaze vyargumentovat toho druhého. Což je výzva, protože mnoho z nás tíhne, aniž si to plně uvědomuje, k předvádění vlastního intelektuálního výkonu před jinými muži. Všechno, co se ve skupince řekne, se považuje za důvěrné. Co se ve skupince řekne, ve skupince zůstane.

Ježíšovo učení jako základ setkání, inspirace

Jmenovatelem našich setkání je Bible a společné čtení, duchovnost, společenství s Bohem, společná závěrečná modlitba. Ve společném rozhovoru se snažíme pochopit význam vyučování Hospodina, předloženého v Písmu skrz Ježíšovo vyučování, vzkříšení. Vodítkem jsou nám také často společně odsouhlasené knihy autorů, věnující se spiritualitě, jako jsou Anselm Grün, Anthony de Mello, Prokop Remeš nebo Richard Rohr. Zejména poslední autor je vlajkonošem mužské spirituality, zabývá se rolí muže v dnešní době. Je iniciátorem setkání mužů po celém světě i u nás v ČR (více na www.chlapi.cz).

Praktický přesah

Nemalou výhodou je, že o sobě víme a můžeme být nápomocni nejen sami sobě v kruhu mužů, ale i konkrétní akci tam někde venku, čímkoliv... a že toho bývá požehnaně... taková parta chlapů občas zastane fúru práce.

Pozvánka – setkání je pro všechny

Schůzky se nijak moc neprezentují, jen na ohláškách místního Evangelického sboru, kde máme domovskou základnu. Začali jsme se scházet v pěti, dnes je nás v rozdělovníku více jak 30 chlapů a většina se k nám dostala na základě individuálního pozvání. Na setkání se dostaví do deseti chlapů. Příchozí nemusí být nutně křesťané, ale měli by respektovat křesťanské hodnoty. Z principu jsme ekumenické setkání (žádná denominace nemá výsadní postavení).

Církev je pro všechny

MIKULÁŠ VYMĚTAL

evangelický celocírkevní farář pro humanitární aktivity, menšiny a lidi sociálně vyloučené

V dávných dobách chodili do kostelů skoro všichni. Někdy se to muselo a jindy nebyla jiná možnost kulturního a společenského vyžití. V průběhu 20. století se kostely vyprázdnily. Po některých hodnotách, které se dříve sdílely právě v církvi, se ovšem lidem stýská a televize ani mobily je

nenahradily – pospolitost, společná setkávání, praktické prožívání lásky mezi lidmi. Stýská se lidem i po víře?

Lidé, kteří zbyli uvnitř poloprázdných kostelů, přemýšlí, jak znovu otevřít kostelní dveře i pro ty, kdo jsou vně. Církev tu má být pro všechny, říkají si. Jakým způsobem se to může projevat?

Domnívám se, že na prvním místě si ti uvnitř musí říci, že chtějí, aby jejich církev byla pro všechny. To není vůbec samozřejmé. Jako farář pro menšiny se setkávám často s tím, že lidé v kostele chtějí mít církev jen sami pro sebe a pro jim osobně sympatické lidi. Často se setkávám s tím, že ti z venku naopak vítání nejsou.

Stačí, když na bohoslužby přijde Rom či Romka a z pohledů domácích účastníků rychle pochopí, že není vítán/a.

Před několika lety jsem se snažil zprostředkovat solidární akci českých muslimů vůči křesťanům. Po vraždě francouzského katolického kněze chtěli uspořádat solidarizační shromáždění před některým z katolických kostelů a poté navštívit bohoslužby. Měl jsem pocit, že jsem se ocitl před skleněnou zdí – tento projev solidarity nikde nechťeli přijmout. Zeď probořila až farnost Nejsvětějšího srdce Páně v Praze na náměstí Jiřího z Poděbrad, kde muslimky a muslimy srdečně přivítal nejen místní farář Petr Beneš, ale také řada členů katolické i nedaleké evangelické farnosti. Administrátor farnosti, který byl v té době na dovolené se skupinou farních dětí, dostal 70 sms s různými výhružkami, jak je možné, že pouští muslimy do kostela...

Mnoho sborů a farností je uzavřených také vůči LGBT lidem a vůbec lidem s moder-

nějším pojetím mezilidských vztahů. V tomto stručném článku to myslím nemusím ani dále rozebírat.

Další skupinou lidí, před kterými se často uzavírají dveře kostelů, jsou lidé s různými postiženími – sociálními, zdravotními, mentálními i duševními.

Překonání bariér

Tomu, aby byla církev pro všechny, brání různé bariéry – fyzické, ale mnohem více ty mentální, které jsou v hlavách lidí. Bariéra je překážka, kterou je možné odstranit někdy poměrně snadno.

Církev se musí stát místem pro všechny postupně. Postupně proto, že kdyby přišli všichni najednou do kostela, tak se do něj nevejdou. Jako farář pro menšiny jsem zažil akce, na nichž byl kostel jak poloprázdný, tak i přeplněný. Současně je také třeba napřít síly vždy na demontáž jedné bariéry, demontovat všechny najednou je příliš vyčerpávající, zdlouhavé a neefektivní.

Kterým směrem je možné postupně napřít síly?

Kostel pro všechny místní

Česká republika je zemí krásných vesnických kostelů. Tyto kostely zaplatili a postavili lidé, kteří je v minulosti navštěvovali. Jejich potomci často stále žijí ve stejné vesnici, ale do kostela již nechodí. Přitom mohou být hrdí na to, co jejich předkové udělali, a také mají na stavbu kostela svým způsobem nárok. Ti, kteří do kostela chodí, jsou často přesvědčeni, že ani jim kostel tak úplně nepatří, že patří Pánu Bohu a jim je jen svěřen. Proto mohou přemýšlet nad tím, jak otevřít brány či dveře svého kostela pro akce, na něž přijdou i ti, kteří by na náboženskou akci nikdy nepřišli. Může být kostel koncertní síň, když v obci žádná není – a nejen pro církevní hudbu? Může být kostel současně také galerií? Může sloužit jako obřadní síň pro vítání občánků, civilní svatby a civilní pohřby? Mohou toalety v kostele sloužit jako veřejné WC v obci?

Kostel pro všechny příchozí

Kromě domácích se ovšem všude pohybují také návštěvníci. Kostely patří svým vzhledem i výzdobou k nejzajímavějším stavbám. U nás jsou přitom velmi často pro veřejnost uzavřeny, v lepším případě je možné do nich nahlížet skrze mříž ve vstupní chodbičce. Při cestě na Západ či do Skandinávie se ovšem můžeme setkat s otevřenými kostely, často ještě označenými cedulí „Open Church“ – otevřený kostel. Můžete vejít, pomodlit se, fotografovat či se v kostele jen tiše posadit. Většinou je v takovémto kostele ještě na přístupném místě informace o stavbě i farnosti, džbán s pitnou vodou a skleničkami či kelímky a (z druhého konce) možnost přístupu na WC.

Kostel pro abnormály

Ježíš se často setkával s tzv. abnormály, lidmi z okraje společnosti, duševně i tělesně nemocnými, společensky vyloučenými. Kostel, kde jsou všichni „normální“, je velmi nudné místo. Je to na něm poznat, někdy se tím jeho členové i vytahují, ale přes všechna zbožná slova bývají takové kostely spíše středostavovskými společenskými kluby. Určitým modelem pro kostel pro abnormály může být Ježíšovo podobenství o pozvaných na hostinu. Původně pozvaní se vymluví, a tak jsou na slavnost pozvaní lidé od vesnických plotů,

chudí a všelijak postižení. Společenství, kde je prostor právě pro tyto lidi, se může stát také atraktivnějším pro lidi úspěšné a bohaté, kteří se s druhými chtějí setkávat na místě pro všechny, kde nejsou žádné společenské bariéry. Tam, kde jsou do církve přijati lidé z okraje, přicházejí i lidé ze středu i z druhého okraje. Tam, kde je místo pro skutečně chudé, je i místo pro bohaté. Tam, kde je místo pro „abnormální“, se dobře cítí i „normální“. A platí to i naopak – odkud jsou vylučováni lidé z okraje, odchází i ti ze středu.

Vyžaduje to ovšem, aby duševně zdravé a „normální“ bylo vedení tohoto společenství. Kam se to může zvrhnout, nám ukazuje film „Ježíš byl normální“.

Kostel pro „nevěřící“ sympatizanty

Mnoho lidí se rádo zapojí, ale ne na sto procent. Vyhovuje jim být na okraji společenství, bez velké slávy, ale také bez povinností, nebo stát zvenku – být poblíž, ale nepatřit dovnitř. Některé věci se jim na církvi líbí, k jiným jsou ovšem velmi kritičtí, nebo jsou pro ně neskousnutelné. Má-li být církev pro všechny, musí být otevřená také pro tyto sympatizanty. Dobře to zvládají například mí přátelé liberální rabíni, kteří budují společenství, do něhož patří nejen věřící Židé, ale také agnostičtí a ateističtí Židé. Pro všechny není tak důležité vyznání víry, ale to, že se cítí ve společenství dobře a uvědomují si, že do něj patří.

Bariéra, kterou jako křesťané musíme odstranit pro to, abychom získali tyto sympatizanty, je zřejmě vlastní pýcha, pocit, že víme o Pánu Bohu tolik, že ostatní „méně poučení“ musí přijmout naše názory. „Bůh na nebesích se jim směje“, opakují si občas slova žalmu, když se setkávám s tím, že se lidské teorie a někdy spíše fantazie o víře zaměňují s jistotami našeho světa. Připustit do víry více nejistoty znamená víru neztratit, ale rozšířit ji i pro tyto sympatizanty. Ostatně to nejsou nové myšlenky, zabýval se jimi už Dietrich Bonhoeffer (1906–1945) ve svých dopisech z nacistického vězení a u nás se prosazovaly od 60. let jako civilní či nenáboženská interpretace. Tito sympatizanti přicházejí podle mé zkušenosti buď kvůli křesťanské praxi – například když sbor pomáhá uprchlíkům či provozuje distribuční místo potravinové banky a shání dobrovolníky, nebo ze zájmu o přechodové rituály – svatby a po pár letech křty dětí či pohřby parodičů.

Kostel pro cizince

V České republice žije asi 900 000 cizinců, kteří se zde nenarodili. Pocházejí z různých zemí – Slovenska, Ukrajiny, Vietnamu, Polska, Německa, USA a v menším počtu takřka ze všech zemí světa. Když se člověk přestěhuje do cizí země, potřebuje společenství, které by mu pomohlo vrstát do nového prostředí a nové kultury a začít se v ní cítit doma. K tomu je církevní prostředí velmi vhodné. Bariérou může být jazyk, ale tuto bariéru lze při dobré vůli odstraňovat – na nástěnku kostela napsat v několika jazycích, že všichni jsou vítáni na bohoslužby, a pro cizince, kteří přijdou, mít připraveny alespoň biblické texty a některé písničky ve více jazycích, a také překonat ostych a přivítat je a bavit se nimi.

Kostel pro Romy

Jako farář si uvědomuji velkou míru rasismu, který je – z většiny nepřiznán – v české společnosti. Nejvýraznější menšinu v ČR představují Romové. Přestože mnoho z nich má k víře dosti hluboký vztah, etablované církve a křesťané v nich je přehlížejí. V ČR vznikla nenápadně síť romských sborů. Má-li být církev pro všechny, musí být také pro Romy.

Možným krokem k odstranění bariéry mezi Romy a gadži je navázání kontaktu a ekumeny s těmito sbory a s jejich kazateli. Stačilo by například k místní ekumeně přidat také romské společenství a v rámci Týdne modliteb navštívit jejich bohoslužby a pozvat jejich kazatele na naši kazatelnu. Jinou možností je otevřít Romům vlastní společenství, křtít romské děti a navštěvovat ty, kteří o to projeví zájem. Dokážeme překonat rasismus, který je nejenom kolem nás, ale také v našich vlastních srdcích a myslech?

Církev pro příslušníky jiných náboženství

Česká republika se nenápadně stala multikulturní a multináboženskou zemí. Kdo se pozorně rozhlíží kolem sebe, uvědomí si, že tu s námi žijí i příslušníci mimokřesťanských náboženství – skoro v každém městě je prodejna kebabu s muslimským prodávčem, ve vietnamských večerkách při pozorném pohledu objevíme malé buddhistické oltářky. Rozvoj v posledních 30 letech zažívají i židovské obce.

Přítom atmosféra ve společnosti je velmi ostře protimuslimská a také často skrytě antisemitská – přes proklamativní vyjádření sympatií Izraeli. Mnoho okrajových míst je vyzdobeno svastikami, aniž by se nad nimi někdo zarazil a odstranil je, fanoušci Sparty nerušeně skandují heslo Jude Slavia a podobně.

Jak se může projevat církev, která je zde pro příslušníky jiných náboženství? Zřejmě tím, že její členové začnou jinověrce vnímat, naváží s nimi vztahy – a také budou vůči nim projevat milosrdenství. Již řadu let působí v ČR iniciativa Společný hlas, sdružující některé křesťany, muslimy a židy. Již před dvaceti lety vydala evangelická církev prohlášení o vztahu křesťanů a židů, v současnosti se chystá podobné prohlášení o vztahu křesťanů k muslimům. Neméně důležitý je však společný život. Evangelická církev se občas zastává muslimů (např. po policejní razii v mešitách) a nakladatelství Kalich vydává i knihy židovských autorů. Tyto vztahy by však měly také sestoupit na úroveň sborů a jednotlivých křesťanů. Postaráme se o to, aby nikde nebyly nasprejované svastiky? Muslimové v současnosti shání hřbitov pro své zemřelé. Prodáme jim některý z našich v současnosti nevyužívaných evangelických hřbitovů? Pozdravíme vietnamské prodávče při příležitosti vietnamského nového roku? V roce 2022 to bude 1. února...

Církev mimo kostel

Církev pro všechny nemůže být jen v kostelích. Kostel kromě toho, že je místem přitažlivým, jak jsme si již naznačili, může být současně také místem značně odpudivým, kam se domácí i hosté zdráhají zajít. Pak je na místě přemýšlet o opačné cestě – cestě duchovních i dalších věřících na veřejnost, na stránky místních časopisů, do knihoven, které se v poslední době postupně mění v komunitní centra a jsou otevřené i pro různé církevní akce, určené „pro všechny“, do klubů, na náměstí měst i na další místa společenských akcí.

Církev může být pro všechny, když ti, kdo jsou uvnitř, budou chtít, aby byla pro všechny. Jak jsme si všimli, církev může výrazně přispívat k začlenění jedinců z mnoha skupin. Církev ovšem není jen jakýsi obecný pojem, církev tvoří lidé, kteří se k ní hlásí. Zamyslí se nad bariérami, které jsou okolo kostela i v jejich myslech a začnou pracovat na jejich odstraňování? Otevrou dveře kostelů i svých srdcí a myslí?

Spolupráce farního sboru ČCE a Diakonie ČCE aneb Společenství je víc než smlouva o spolupráci, nebo 90 minutová schůzka

TOMÁŠ HAWEL

Diakonie ve Vrchlabí se při realizaci své pomoci druhým opírá o vědomí, že každý z nás se může dostat do těžké životní situace. Proto je její vizí harmonická lokální komunita, kde klíčovými hodnotami jsou respekt a vzájemná pomoc. Díky tomu člověk nalezne oporu pro řešení svého problému. Posláním střediska je, že na základě diakonických hodnot pomáháme potřebným a šíříme smysl vzájemné pomoci na Vrchlabsku a Jilemnicku. Používáme k tomu terénní a ambulantní sociální služby a principy komunitní práce.

Na popud Diakonie ČCE došlo dne 9. 5. 2019 k podepsání Smlouvy o spolupráci mezi střediskem ve Vrchlabí a Farním sborem ČCE ve Vrchlabí. V samém počátku byla tato smlouva spíše formálním aktem. V lednu 2020 nastoupil farář Michael Pfann a jeho nástup byl impulsem k nastartování hlubší spolupráce, která v roce 2021 vyústila v několik důležitých výstupů. Co vše se podařilo?

Vybudování otevřené terapeutické zahrady

Společnými silami jsme pracovali na vytvoření otevřeného komunitního prostoru, ve kterém je dětské hřiště a terapeutická zahrada. Na pozemku zahrady jsme se rozhodli rekonstruovat altán jako zázemí pro osoby s handicapem a zároveň jako místo pro komunitní akce. Společně jsme podávali granty a sháněli finance, vymýšleli ideje, ale i jezdili s kolečkem a lopatou po zahradě. Vytvoření zahrady, která svým programem a charakterem propojuje svět lidí s handicapem či mentálním postižením se sousedy a rodinami, vedlo až k udělení hlavní ceny Diakonie za inovativní management, tzv. Diakonického žolíka.

Realizace hudebně-divadelního festivalu Zahrada

Spolupráce sboru a střediska zde nabrala další rozměr, jelikož se nám podařilo do společné tvorby přizvat ještě další místní neziskové organizace a dobrovolníky, a tak se více otevřít světu. Zároveň jsme během kulturní akce v praxi propojili osoby s mentálním postižením s místními.

Vznik Modrého života – krkonošského ocenění pro ty, kteří pomáhají

Rozhodli jsme se poukázat na příběhy hrdinů všedních dní, kteří pomáhají druhým, společnosti anebo přírodě na ose Hostinné – Vrchlabí – Jilemnice.

Využívání farních prostor jako zázemí sociálních služeb

Středisko využívá prostory fary jako zázemí pro činnost sociální rehabilitace Spirála i pro zahradní terapii. Dále zde pořádáme celodiakonická setkání. Sbor nám poskytl pozemek pro parkování služebního automobilu terénních služeb.

V tomto výčtu by se dalo pokračovat, není úplný. Proč má smysl toto všechno zmiňovat? Současná odlišnost názorů ve společnosti, polarita postojů, zaměření na individualizaci nás vede k oddělení od toho druhého a neznámého, k našemu odpojení od celku. Perský básník Rúmí, kdysi napsal, že za hranicí myšlenek o konání správných a špatných věcí je místo – v něm se potkáme. Mám dojem, jako by s napětím způsobeným současnou krizí mizelo uvědomění, že každý z nás je pouze fraktálem většího společenství. Jako by se ztrácela schopnost dívat se na věci ve spojení se smyslem a s vírou, že existuje místo, kde je možné se potkat.

Mezi základní hodnoty Diakonie patří SPOLEČENSTVÍ. Smyslem společenství je vytvářet bezpečný a podpůrný prostor pro péči o nás samé i o svět. Společenství nevytvoří žádná smlouva, ale opravdové vztahy mezi lidmi a chuť je rozvíjet. To je něco, co se nedá naplánovat ani vynutit. Takové vztahy se podle nás poznají dle toho, že lidé mají chuť spolu tvořit, sdílet nápady i čas, podporovat se a také tak, že když končí formální čas 90 minutového pracovního setkání, je vždy si co říct. Z výše popsaných vydařených aktivit je toto viditelné.

I když farář ani většina členů vrchlabského sboru nejsou sociálními pracovníky, i když můžeme mít odlišné pohledy na věci, tak si troufám tvrdit, že jsme jedno společenství, jelikož hledáme „místo, kde je možné se setkat“. Díky jejich podpoře se Diakonii daří lépe naplňovat naši vizi a poslání, poskytovat hodnotnější péči potřebným, ale i šířit povědomí o významu pomoci a respektu mezi lidmi. A hlavně, necítíme se na cestě pomoci osamoceni. A to je věc, které si velice cením! Proto bych tímto chtěl faráři Michaelu Pfannovi, staršovstvu i celému farnímu sboru ve Vrchlabí poděkovat!

Občanské sdružení Consonare –

evangelické pozounové sbory, o.s., bylo oficiálně registrováno 27. 11. 2007. Nespadlo ovšem z nebe. Mezníkem bylo datum 3. 8. 2003, kdy žhář zapálil evangelický kostel v Rumburku.

Místní farář Filip Šimonovský se spolu se sborem vrhli na obnovu kostela. Tato událost zvedla vlnu solidarity i v blízkém Sasku. Rumburští navázali mnoho nových kontaktů a mezi nimi i se sborem v Jonsdorfu. Po dvou letech oprav se konala slavnost a na ní hrál německý pozounový sbor. „Nechcete si taky zkusit fouknout?“ zaznělo neformálně po slavnosti. Někteří to zkusili a zjistili, že to není tak těžké. „Pojďme společně cvičit. My vám půjčíme nástroje a poskytneme notový materiál, tu a tam si přijedeme s vámi zahrát,“ zaznělo tehdy z úst německých přátel. A tím se zrodil první pozounový sbor v Česku, v Rumburku.

Pozounová tradice v Sasku je velmi silná. Téměř každý sbor má svůj pozounový orchestr. Říká se mu pozounový, ale tvoří ho všechny plechové dechové nástroje. Tyto mobilní varhany doprovázejí zpěv evangelických bohoslužeb.

Rumburský sbor našel u Ministerstva kultury a Česko-německého fondu budoucnosti podporu v projektu šíření této pozounové misie i v České republice. V roce 2007 zaměstnal pana Tomáše Vajdu, studenta hry na lesní roh, aby objížděl přilehlé církevní sbory a inicioval vznik nových pozounových sborů. Tak se o pozounové práci doslechli v Jablonci nad Nisou, v České Lípě, v Třebenicích, v Ústí nad Labem, v Chomutově, v Lounech a na mnoha jiných místech. Někde vznikl i pozounový sbor. Už na začátku bylo jasné, že tuto práci je třeba nějak koordinovat, a právě proto vzniklo občanské sdružení Consonare.

Consonare znamená souzvuk, soulad, souznění a v tom názvu je skryt i cíl činnosti sdružení. Nejde jenom o muziku, jde také o setkání, ve kterém se sdílíme, společně něco tvoříme, učíme se a předáváme si.

Consonare bylo od svého počátku podporováno Saskou pozounovou misí, což je sdružení na německé straně, které poskytuje podobný servis sborům v Sasku. Na mnoha akcích nás německí přátelé podporují, přijedou a hrají s námi. Consonare podporuje i Českobratrská církev evangelická a vytrvale a s trpělivostí ho zve na různé akce.

Pozounová práce v Čechách je pořád v plenkách, ale každý se může připojit. Vzít do ruky pozoun nebo trubku může kdokoli a kdykoli. Nejsme žádní profici... máme jiné cíle. Dávat ve známost dechovou duchovní hudbu, se všemi jejími chorály i modernějšími skladbami a tímto způsobem obohacovat společenský i církevní život v České republice.

Tolik oficiální internetové stránky www.consonare.evangelnet.cz/historie

Současnost vrchlabská...

Nyní pár slov k nám, tedy k takzvané vrchlabské buňce zapsaného spolku Consonare.

Proč vrchlabské, když nikdo z nás tří, kteří se takto scházíme, ve Vrchlabí nebydlí? Oba bratři Jiří a Jíra jsou ze sousedního seniorátu a já to mám z Chotěvic blíž do Trutnova. Inu, protože v roce 2010 na podzim zavítala misijní skupina Consonare do našeho sboru ve Vrchlabí a nabídla možnost založit zde buňku. Pár zájemců se našlo, nakonec i lektor, a tak zde mohlo vše začít. V době největší slávy, jak říkávám, se nás scházelo i sedm a pod vedením zkušeného lektora p. Stefanova jsme nacvičili nemálo skladeb jak církevního, tak i světského charakteru a několikrát jsme doprovázeli bohoslužebná shromáždění. P. Stefanov ale musel ze zdravotních důvodů svoji činnost u nás ukončit, a i když se nás později ujal p. Krejčí, zájem postupně opadl, osazenstvo se různě povyměňovalo a nyní jsme zůstali už jen my tři mušketýři ... Scházíme se tedy dále cca jednou týdně na hodinu a půl ve vrchlabské modlitebně a snažíme se naše hraní vylepšit. I v tomto obsazení jsme ale několikrát bohoslužby doprovázeli a téměř tradicí jsou Vánoční bohoslužby v Křížlicích, kde hrajeme (nebo jen hraji) s varhanami. Několikrát jsme také v Křížlicích hostili tzv. Rychlou rotu, což je jakási úderná skupina, která při různých příležitostech vypomáhá s hraním tam, kde se chce místní buňka prezentovat a sama nemá dostatek muzikantů.

Když už jsem u toho pojmu muzikant, většina členů Consonare jsou amatéři a dost často bez jakéhokoli hudebního vzdělání, takže si toto pojmenování možná připsují neprávem. Péčí lektorů, kteří jsou naopak velmi často profesionálními muzikanty, se ale často stává, že člověk hudební školou nepoznamenaný najde zalíbení v hraní na žestě a muzikant se z něj téměř stane.

A co je pro členství v Consonare potřeba? Hlavně chuť společně muzicírovat, poznat něco nového, sdílet se, pomoci dobré věci nebo jen tak pobýt s partou dobrých lidí...

Setneme jim hlavy...

JIŘÍ LOUDA

V uplynulém roce jsme si připomínali smutné výročí čtyř století od tragické události českých dějin, tedy popravy tzv. 27 českých pánů na Staroměstském náměstí. Velká část našeho národa ji dnes nejspíš nevnímá tak emotivně, jako ještě generace před námi.

Nová doba má nové starosti ... Nás evangelíků se však týkat nepřestala. I přes módní relativizace a „boření mýtů“ patří k naší historické identitě. Je jakýmsi koncentrovaným symbolem nejvyšší oběti, kterou čeští protestanté přinesli ve svém boji za svobodu víry. Nehraje skutečně tak velkou roli, že mnozí se pokoušeli trestu všemožně vyhnout a někteří se při tom pohybovali až na hraně důstojnosti, však jejich cílem nebylo stát se slavnými mučedníky. Podstatné je, že tváří tvář katu svou důstojnost znovu našli vesměs odevzdáním své duše Bohu. Nikdo z těch, kterým byl nabídnut únik před smrtí skrz přijetí vnučené víry, tomuto vábení nepodleh. O exekuci samotné i o jejich účastnících toho bylo v minulém roce napsáno mnoho. Podívejme se však na potrestání účastníků protihabsburského povstání z let 1618–1620 v našem Podkrkonoší.

Z těch, kteří vystoupali na popravicí lešení před Staroměstskou radnicí, měl k našemu kraji nejbliže velmi známý Kryštof Harant z Polžic a Bezdruzic, pán na Pecce. Jistou rodovou spojitost můžeme nalézt také u Viléma Konecchlumského z Konecchlumí, jak prozrazuje jeho jméno i pomník v podobě lva, který můžeme spatřit při jízdě po frekventované silnici do Hradce Králové ve svahu na Konecchlumím. Povšimněme si však dvou jiných rebelů, nad nimiž byl vynesena ortel smrti a kteří byli vlastníky panství patřících k území našich sborů. Mezi sedmadvaceti popravenými bychom ale jejich jméno hledali marně.

Když 23. května 1618 vtrhl dav českých stavů do kanceláře místodržících na Pražském hradě, byli v jeho čele mezi jinými i Albrecht Jan Smiřický, člen Jednoty bratrské a zřejmě nejbohatší šlechtic v zemi, mimo jiných vlastníků panství Semily a Návarov s okolím Vysokého na Jizerou a zejména panství Kumburk, k němuž patřilo též městečko Libštát. Po boku měl Bernarda z Fünfkirchenu, luterána hospodařícího na panství Heřmanovy Sejfy (dnes Rudík) s polovinou města Hostinné. Tito dva páni krkonošských panství nebyli pouhými přihlížejícími, nýbrž uskutečňovali zřetelný záměr donutit své váhající souvěrce a vlastně i protivníky k razantnímu řešení dlouhodobě napjaté situace v zemi. Povedlo se jim to částečně. Z krkonošských šlechticů se nikdo nepostavil proti povstání. Všichni bez výjimky se totiž hlásili k nekatolickým vyznáním. Nejčastěji k utrakvistickému proudu ovlivněnému luterstvím, nemálo však bylo těch, kteří patřili k Jednotě bratrské. Jazyk či národnost nehrál podstatnou roli. S aktivní podporou povstání to však již tak slavné nebylo. Těžko dnes soudit, jak velký vliv na jejich nepřilíhající angažovaný postoj měla racionál-

ní rozvaha a zahraničně politický rozhled, jaké prokázal například Komenského patron Karel starší ze Žerotína, jakou pak prostý strach z tak radikálního kroku, jímž bezesporu byla vzpoura vůči panovníkovi. Však dobová formule v panovníkově titulatuře – „z vůle Boží“ – rozhodně nebyla myšlena coby pouhý řečnický ornament. Přísloušné zlé jazyky pak opakovaně poukazovaly a poukazují na neochotu skutečné osobní zejména majetkové oběti ve prospěch povstání. Ani tu nelze zcela vyloučit.

Vraťme se však k Albrechtovi Smiřickému. Tento mladík, v době vypuknutí povstání mu bylo 23 let, patřil k nejzámožnějším šlechticům v Čechách a zároveň k politicky nejradikálnějším odpůrcům Habsburků. Překypoval činorodostí, nechybělo mu vzdělání, odvahy, obětavost a snad i schopnosti. I přes své mládí se těšil velkému respektu a byl vážným kandidátem na českého krále. Inicivoval samotnou defenestraci, následně byl zvolen do vzbouřenecké vlády třiceti direktorů a svůj upřímný zájem na vítězství stavovské věci prokázal nejen osobní účastí na válečném tažení ale i najmutím celého žoldnéřského pluku ze svých vlastních prostředků. Porazilo ho však rodové prokletí, dědičná hemo-

Smrtí Albrechta Jana Smiřického ze Smiřic přišla Jednota bratrská a celá česká nekatolická opozice o energického a schopného politického vůdce, který byl zdaru věci ochoten obětovat vše. (grafika Aegidia Sadelera)

filie nebo tuberkulóza. Zemřel již v listopadu roku 1618, tedy dříve než skomírající císař Matyáš, kterého měl na českém trůnu nahradit. Povstání tak přišlo o zřejmě nejnadanějšího a nejnenergičtějšího z vůdců. Habsburkům opravdu ležel v žaludku, proto nad ním byl i posmrtně vynesena nejvyšší ortel.

Druhý krkonošský účastník pražské defenestrace byl o poznání starší. Do šedesátky mu zbývaly tři roky. Patřil k zavilým odpůrcům rekatolizace, vůči níž aktivně vystupoval již ve svých rodných Dolních Rakousích. Kvůli tomuto svému nebezpečnému politickému angažmá se sblížil s českými stavy a roku 1616 raději z obavy před trestem Rakousy zcela opustil. Již dříve se pro jistotu zakoupil

v Čechách i ve Slezsku a tohoto roku získal do zástavy od beznadějně zadluženého Hanibala z Valdštejna polovinu hostinského panství s tvrzí v Heřmanových Sejfech (dnešním Rudníku). Jak přesně se Bernard v povstání dále angažoval, nevíme. Určitě byl znám coby protihabsburský řečník a měl činný podíl jako relátor na zemském sněmu, který zvolil Fridricha Falckého českým králem. Jeho aktivity nemohly být malé, když byl za ně odsouzen nejen ke ztrátě veškerého majetku, ale i k smrti. Jako důležitý přímý svědek vzbuřeneckých aktivit v Rakousích a na Moravě však nebyl popraven, ale „uchován“ pro další výslechy spojené s pokračujícím vyšetřováním. Kvůli prudkému odsouzení krutosti pražské popravy i za hranicemi země se nakonec obdobná exekuce na Moravě již nekonala. Bernard měl štěstí ...no štěstí... zemřel v doživotním žaláři na hradě Zbirohu v západních Čechách a mezi „slavné“ české evangelické mučedníky tak nebyl zařazen, byť si zřejmě vytrpěl více, než většina těch, kteří mají své křížky v dlažbě Staroměstského náměstí.

Vytrvalý odpor k mocí vnucené rekatolizaci vyhnal Jana Bernarda Fünfkirchena z Rakous do Čech a přivedl ho až k smrti v žaláři. (grafika Aegidia Sadeler)

Citelně nám chybí informace k tomu, abychom mohli podrobně a objektivně zhodnotit činnost krkonošských šlechticů ve stavovském povstání. Jsme odkázáni především na velmi sporé zmínky z vyšetřování a prokazování viny či nevinu při následném trestání vzbuřenců. Výpovědi šlechticů jsou tak do značné míry poznamenány snahou umenšit svou vinu a snížit tak následný trest. Neaktivnější vzbuřence jsme již zmínili, ale z podílu na „ohavné rebelii“, jak katolická strana nazývala události z let 1618–1620, byli obviněni všichni držitelé krkonošských panství. Vyhnuly se mu jen vdova a dcery po Albrechtu Kříneckém z Ronova, které společně držely polovinu panství Jilemnice.

Na ženy bylo pohlíženo shovívavěji a stačilo, že se aktivně neangažovaly. Naopak u mužů bylo i váhavé vyčkávání či neochotné respektování vlády vzbuřenců dostateč-

ným argumentem pro potrestání. Takový osud potkal v Podkrkonoší vedle jiných prakticky celé příbuzenstvo Albrechta z Valdštejna a jen svému veleúspěšnému příbuznému pak mohli děkovat, že se jim nakonec vedlo jen o chloupek lépe, než ostatním krkonošským šlechticům. Víceméně úspěšně se dokázal bránit obviněním Vilém Miřkovský ze Stropčic, pán na Vrchlabí. Detaily neznáme, ale panství mu nakonec zabráno nebylo a měl jen zaplatit finanční pokutu za udělený pardon. Omluvy či výmluvy, jak je milému čtenáři libo, že daně a vymustrované (vystrojené a vyzbrojené) vojáky posílal až pod hrubým nátlakem, jen málo pomohly Václavu Zárubovi z Hustiřan na Horní Branné. Jeho majetky, včetně polovice panství Štěpanice, byly proměněny v léno. Stal se tak z majitele pouhým nájemníkem. Nápadné je, že čím majetnější evangelík, tím tvrdší přístup trestajících katolíků. Oč menší byla vina Jakuba Hartmana z Hartenštejna, držitele malíckého statku Žďár u Studence, který do stavovského vojska vyslal svého syna Jana Jakuba na koni v doprovodu ještě jednoho vymustrovaného pěšáka? A přitom císařský pardon stál nakonec Hartmany méně než desetinu hodnoty panstvíčka, které si rodina udržela.

Na žádnou shovívavost nemohla spoléhat vzbouřená královská města, tedy ani Trutnov. Za účast na povstání mu byly odebrány všechny vesnice, které město v okolí vlastnilo.

Nelze přehlédnout, že mluvíme o šlechticích, majitelích panství, nikoli o drtivé většině prostých obyvatel krkonošských vesnic a městeček. Je to pro celé české stavovské povstání příznačné. Šlechtici byli těmi, kdo aktivně spravovali věci veřejné, a tudíž nesli odpovědnost. Povstání vedly zemské stavy – páni, rytíři a královská města, ne prosté obyvatelstvo. Můžeme se důvodně domnívat, že i široké vrstvy obyvatel Krkonoš kvůli své víře s povstáním spíše sympatizovaly, ale aktivně se na něm nepodílely. Málokterý sedlák či řemeslník si uvědomoval, jak těžký dopad na jeho život neúspěch rebelie pánů může mít. Neurozený či neprivilegovaný zřejmě zvědavě přihlížel, více či méně ochotně platil mimořádnou daň na vydržování povstaleckého vojska, do něhož se dobrodružnější jedinci nechávali najímat – ať již v řadách z jednotlivých panství povinně odesílaných kontingentů zemské hotovosti či jako žoldnéři v profesionálních jednotkách.

Vítězové velmi dobře věděli, kdo je činnou silou ve společnosti. Proto s povděkem a měrou vrchovatou využili příležitost, kterou jim porážka povstání dala. Nad nejradikálnějšími odpůrci byly vyneseny hrdelní rozsudky, avšak fakticky likvidační byly i rozsudky „pouze“ konfiskační. Často i rozsudek ke ztrátě části majetku znamenal ztrátu celého. Za nezabranou část měl odsouzený obdržet finanční vyrovnání. Měl, ale často neobdržel. Mnohdy se o tuto náhradu soudili ještě jeho vnuci. Šlechtic bez majetku je šlechtic bez moci. Nemohl po pár letech klást jakýkoli odpor novým rekatolizačním nařízením, která již neměla formu potrestání za rebelii, ale „laskavé“ péče panovníka o spásu duše jeho poddaných. Když evangelíci ztratili své hlavy – doslova i přeneseně – nestálo již rekatolizaci nic v cestě. Symbolem této katastrofy nekatolíků je proto právě staroměstská exekuce coby tragická tečka za nevydařeným povstáním a zároveň počátek neomezené rekatolizace z vůle politické moci.

Konečným soudcem však bude autorita jiná a věříme, že skutečně spravedlivá. Již dlouhodobý obraz v historickém povědomí dává tušit, kdo je zde padouch a kdo hrdina. Ne, nechceme Bohu napovídat, jak má soudit, jen se snažíme najít v historii pro sebe dobré poučení...

aneb Co se většinou děje v našich sborech během celého roku

Libštát

březen/ duben – Zelený čtvrtek – čtení pašijí proložené písněmi a hudbou

duben/ květen – Nanebevzetí Páně – bohoslužby v luterském kostele na Hořením Konci

srpen až listopad – festival Libštátské pozdní léto, koncerty a divadla

říjen/ listopad – bazar oblečení

4. adventní neděle – dětská vánoční slavnost při bohoslužbách

24. prosince – Štědrý den – bohoslužby v kostele na Spálově

Křížlice

přes celé léto – koncerty

červenec/srpen – bigbitové bohoslužby

září – minifestival Křížlické podletí

Jilemnice

květen – férová snídaně

červen – blešák na farní zahradě

4. adventní neděle – bohoslužby s vánočním filmem, který natáčí děti a mládež (ve Valteřicích na Štědrý den)

Vrchlabí

květen – benefiční festival Zahrada

červen – Noc kostelů

...tradičně již všichni společně:

14. – 21. srpna – společný tábor, letos nejspíš pod stany

jaro a podzim – víkendovky pro děti a mládež, většinou v Křížlicích

3. úterý v měsíci Krkonošské hovory – nad různými tématy, s různými hosty, leckdy při dobrém pohoštění, hostí vždy jeden z našich sborů

...a hlavně...

společný sborový víkend Libštátu, Křížlic, Jilemnice a Vrchlabí

8. – 10. 4. 2022 v Horském domově v Herlíkovicích

Libštát

farář Mgr. Petr Hudec, tel. +420 721 141 691

petr.hudec@evangnet.cz

www.libstat.evangelnet.cz

bohoslužby v Libštátě: v neděli od 9:00

číslo sborového účtu: 192982562/0300

Křížlice

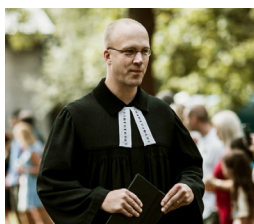
farář Mgr. Jiří Weinfurter, tel. +420 736 629 455

jiri.weinfurter@evangnet.cz

www.krizlice.evangelnet.cz

bohoslužby v Křížlicích: v neděli od 9:00

číslo sborového účtu: 1261617329/0800

Jilemnice

farář Mgr. Jakub Hála, tel. +420 734 143 781

jilemnice@evangnet.cz

www.jilemnice.evangelnet.cz

bohoslužby ve Valteřicích: v neděli od 8:30

bohoslužby v Jilemnici: v neděli od 10:00

číslo sborového účtu: 1261616369/0800

Vrchlabí

farář Michael Pfann, Ph.D., tel. +420 605 028 995

vrchlabi@evangnet.cz

www.vrchlabi.evangelnet.cz

Facebook: [evangelici.vrchlabi](https://www.facebook.com/evangelici.vrchlabi)

bohoslužby ve Vrchlabí: v neděli od 9:00

bohoslužby v Herlíkovicích: 1. neděle v měsíci od 11:00

číslo sborového účtu: 1301838389/0800

Diakonie

Československé církve evangelické

Diakonie tvoří společenství, které v milosrdenství a s nadějí, fortelně pomáhá potřebným.

Pomáháme rodinám najít rovnováhu.

RANÁ PÉČE - SLUŽBA PRO RODINY, KTERÉ PEČUJÍ O DĚTI SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM 0 - 7 LET

Pomáháme pečovat o vaše blízké v domácím prostředí.

OSOBNÍ ASISTENCE

Pomáháme rodinám v těžké situaci na cestě ke spokojenému životu.

SOCIÁLNĚ AKTIVIZAČNÍ SLUŽBY PRO RODINY S DĚTMI

Pomáháme navracet osoby se zdravotním znevýhodněním do běžného života. (práce, život, bydlení)

SOCIÁLNÍ REHABILITACE SPIRÁLA